

ՆԱՀԱՊԵՏ ՔՈՒԶԱԿ, ՀԱՅՐԵՆՆԵՐ

1. Էրնեկ ես անո՛ր կու տամ, որ առեր իւր եարն է փախեր,
Ոնց որ ըզկամուրջն անցեր, ջուրն ելեր, զկամուրջն է տարեր.
Ջընիկ – եղեմնիկ եկեր, զոտվընուն հետքն է կորուսեր.
Առեր, ի պաղչան մըտեր, ցորեկով զդընչիկն է պագեր:

2. Քանի դու ինձի էիր, նայ կանաչ ու ցօղն ի վրայ.
Երբ դու որ յիսնէն ելար, ձիւն երեկ՝ եղեմն ի վըրայ.
Թէ այլվ՛ի ի յի՛ս դառնաս ու կենաս խելացոյ ի վըրայ.
Երթամ, բարկ արե՛ւ լինամ, գամ, կանգնիմ կամարիդ վըրայ:
Լոյս ծագեմ ի քո վըրայ, որ սաստի՛կ ձիւնըն վերայ:

3. Ուր էիր, ուսկի՞ց եկար, քան զամէն ծաղիկ դու պայծառ.
Եկիր ւ՛ի հոգիս մըտար, չես ի տար պահիկ մի դադար.
Սըրտիս մէջն ի ժուռ եկար, ւ՛ելնելու ճարա՛կ չի գըտար.
Ջարկիր ի գըլխուս վերայ, ւ՛աչերուս ի վար թափեցար:

4. Այս աստընվորիս վերայ երկու բան ողորմ ու լալի.
Մէկ՝ որ սիրոյ տէ՛ր լինի, Մէկ՝ որ գա՛յ ըրողն ու տանի:
Մեռածըն գէմ չէ՛ լալի, որ ունի զիւր խոցն ավանի.
Եկէ՛ք, զողորմուկս տեսէք, ոչ մեռած է, ոչ կենդանի

5. Աչերդ է ծովէն առած, և ուներդ է ի թուխ ամպէն.
Այդ քո պատկերքդ սուրաթըդ ի վարդին կարմիր տերևէն.
Ուր որ դու կանգնած լինիս, չէ պատեհ վառեն մոմեղէն.
Ծոցուդ լոյսըն դուրս ծագէ, գէմ ելնէ մեռելն ի հողէն:

6. Սո՛ւտ է, որ կ՛ասեն, եղբա՛րք, թ՛ընտանի կաքաւ չի լինի.
Մէկիկ մ՛ես երէկ տեսայ, – ւ՛երնեկ է զիր տէրն որ ունի.
Իր օնքն էր դալամով քաշած, ւ՛իր բերանըն շաքարով ի լի.
Ջմեռելն այլ ի գիրկն առնու, ի ծոցուն հանէ կենդանի:

7. Լուսի՛ն, պարծենաս, ասես. Լուս կու տամ ես աստընվորիս:
Ահա՛ հողեղէն լուսին ի գըրկիս՛ւ երեսն երեսիս.

Թէ չես աւատալ այս գերուս, յե՛տ տանեմ ըզփէշ կապայիս,
Վախեմ՝ սիրոյ տէր լինիս, լուս պակա՛ս տաս աստընվորիս:

8. Ինչ անեմ, կամ ի՛նչ լինամ, յո՛ւր տեսնում աղւոր, նայ սիրեմ,
Թէ գյաւիտենից պատճառն եմ ուսել, ես երթամ, ասեմ,
Ջաղէկըն այլ գիրկս առնեմ, ւ՛աստուծոյ երթամ, ցըցընեմ,
– Ջաղէկըն դո՛ւ ստեղծեցիր, ինձ յէ՛ր մեղք դընես, թէ սիրեմ:

9. Լուսինն ի սարէն փըրթաւ, ի՛նքն ու իւր աստղըն ի հիտրաց.
Ջաղուորն ի գիրկըս առի, պագ առի երկուքս ի հիտրաց.
Ըստեղծողն իր բերնովն ասաց. Մի՛ թողուր զատ եարդ ի ձեռաց.
Հընցկուն պէլըման աղւոր չե՛մ ստեղծեր երկուքն ի հիտրաց:

10. Հընցեղ եմ ի քո սիրուդ, որ տըղեկըն ծիծ չէ կերել.
Մարիկըն վաղուց մեռել, ու տըղեկն որբուկ մընացել:
Ջուր տուր իմ ծարաւ լերդիս, քո սիրուդ ի տապն եմ ընկել.
Խօսէ՛, որ առնում իխրար, ես յետի նէֆէսս եմ եկել:

Ես ան հաւերուն էի, որ գետինըն կուտ չուտէի.
Թըռչ՛ի երկընօքն երթ՛ի, թէ սիրոյ ականատ չընկնէի.
Ակնատն ի ծովուն միջին՝ էր լարած՝ ւ ես չգիտէի.
Ամէն հաւ ոտօքն ընկնէր, ես ոտօքս ու թնս աւելի:

Ա՛յ, գընա՛, չի պիտիս դուն ինձ, լուկ պեզա՛ր իմ սիրտս ի քենէ.
Ջերայ խոցեցիր դուն զիս, լուկ վերցաւ սիրտըս ի քենէ.
Թէ գան ու զքեզ ջուր ասեն, կամ ջըրին ճարակն ի քենէ՛, –
Տարեկ մի ծառուած կենամ, չի խըմե՛մ կաթիկ մ՛ի քենէ:

Երբ որ ես պըզտիկ էի, կանչեին ինձ ոսկի տըղայ.
Մեծցա, սիրու տէր եղայ, երեսիս գոյնըն կու գընայ.
– Մանկտիք, ձեր արևն ասեմ, որ սիրուն՝ քարըն չի դիմնայ.
Սիրուն՝ քար ւ՛երկաթ պիտի, պողպատէ դըռնակն ի վերայ:

Այդ քո ստեղծողիդ համար, երբ քայլես, զուներդ մի՛ շարժեր.
Այդ քո աչերուդ խընձերն՝ շատ մարդու աին է խըմեր.
Խօշ եա՛ր, արևուդ համար, որբուկ եմ, զիս մի՛ լացըներ.
Տըղայ եմ, չեմ ի կենար, զիս ի քո կրակըդ մի՛ ձըգեր:

Ես աչք ու դու լոյս, հոգի, առանց լո՛յս՝ աչքըն խաւարի.
Ես ձուկ ու դու ջուր, հոգի, առանց ջո՛ւր՝ ձուկըն մեռանի.

Երբ զձուկն ի ջրէն հանեն լ'ի այլ ջուր ձրգեն, նայ ապրի,
Երբ զիս ի քենէ գատեն, քան զմեռնելն այլ ձար չի լինի:

17. Հանցգուն եմ ի քո սիրուդ, զինչ ամպերըն կ'առնեն շառափ.
Ջայդ երկիրն ամէն գիտէ, սիրոյ տէր եմ հետ քեզ խարապ.
Այս իմ նենգաւոր աչերս չի կենար մէկ պահ մի պարապ.
Կուլայ, գորն ըզքե՛զ կ'ուզէ, չի՛ առներ այլ մարդու տօլլայ:

18. Կօզա՛լ, մի՛ հագնիր կապուտ, մի՛ խաղար ու տար թևերուդ.
Մի՛ գար լ'ի դրոնովն անցիր, մի՛ ձօձար, կօզա՛լ, արևո-ւդ.
քո հարն ալ շատ վարձկ արեր, շատ կարմունձ կապեր գետերուն.
Դուն ալ մէկ վարձկունք ս'արա, պագ մը տուր դընչիդ մօտերուն:

19. Կարմի՛ր ձերմակ երես, ան քանի՛ դու զիս պիտ էրես.
Քանի որ մէջիս նըստիս, ուներովդ հետ ինձ զըրուցես.
Կոճկեկդ այլ արձակ այնես, ու ձերմա՛կ ծոցըդ ցըցընես.
Կու վախեմ՛ թողուս, ելլես, ու ծոցէդ մահրում մընամ ես:

20. Ինչ անեմ, կամ ինչ լինիմ, տէր չունիմ, որ գայ զիս ձենէ.
Ո՛չ ունիմ համբերութիւն, որ լըռեմ սահաթ մի քենէ.
Հանցեղ եմ ի քո սիրուդ, զինչ ամառ ծաղիկն ի ջրբէ.
Խեղձըն ի յերկինք ի վեր պաղատէր թք կաթ մի կաթէր:

21. Պաղչայ մի տընկեր եմ ես, թ'ինչ աղէկ մորձեր կայի ի ներս.
Սընուցի լ'ի հասք բերի, խըլեցին գայն, ու կուլամ ես.
Ջէտ մանկակորուստ կաքաւ՝ ի լեռներեն ի շուրջ կուգամ ես.
Լըսեր եմ՝ ակնա՛տ ունիս, բեր լարէ՛, գամ ընկնիմ ի ներս:

22. Երթա՛մ, չի կենա՛մ ի հոս, ուր երթամ, հոն ա՛լ չի կենամ.
Երթամ քանց Հոռոմն ի վար, վըտարի՛մ, այլ իսկի չի գամ.
Թէ գան զիմ տեղըն ասեն, նայ, հեռու եմ, ա՛յլ հեռանամ.
Թէ գան ու զքո տեղն ասեն, նայ, զինձիլն եմ, կըտրեմ ու գամ:

23. Ե՛լ, ե՛կ դու ի քո տանէն, զինչ ելնէ արևն ի մօրէն,
Ծագէ լոյս ի քո ծոցէդ, զինչ գարնան կայծակն ի յամխէն.
Շատ երէց ու արեղայ իջուցեր քո սէրն ի բեմէն.
զիս այլ սիրու տէր արիր, ու հանիր իմ հօրն ի տանէն:

24. Դեղնել եմ խընկիդ նըման, գունատել եմ զէտ ըզգաֆրան.
Չի գիտեմ՝ քո սէրդ արել. թէ՛ եկել է օրս ի մահուան:

Ասցին, թէ դու դեղ ունիս, տուր ինձի, որ կենդանամ.
Թէ չէ՝ կու մեռնիմ, գընամ, գան ասեն քեզ մարդասպան:

25. Թուխ աչք և ունքեր ունիս, լայն ճակատ ու կարմիր երես.
Այդ ձերմակդ որ դուն ունիս, ըզշամամ ծրծերդ որ ի ներս,
Մեռնիս, այլ անդին երթաս, զայդ ձերմակ ծոցիկդ ինչ անես,
Ջամէնըն որդե՛րն ուտեն, – դու է՛ր զիս մահրում կու պահես:

26. Ելայ, ես ի քեզ եկի, քեզ յիսնէ կարօտ գիտէի.
ալըս քեզ դիժար թըվաց, – ես ի յիմ միտքս անդիձեցի:
Մի՛ լար, մի՛ տըրտում կենար. մի՛ հաշվիլ զօրըս քեզ տարի.
Ան ոտքն որ ի հոս իբեր, նա կարէ, որ ա՛յլվայ տանի:

27. Քնաի~ ու քանի~ ասեմ. «Զիմ եարին կապան կարեցէք.
Արևն իւր երե՛սք արէք, զլուսընկան աստառ ձևեցէք.
Թուխ ամպն այլ բամպակ արէք ՚ի ծաւեն դերձան քաշեցէք.
Աստղերն այլ կոճակ արէք, զիս ի ներս ողկիկ շարեցէք»: